

Her ved jeg, at man bl. a. kan henvise til, at der f. Eks. i København i Øjeblikket staar en hel Del nye Andelsboligforeningslejligheder ledige. Jeg maa dog her overfor anføre, at de Lejligheder, der staar ledige, er Lejligheder, hvor der maa betales Indskud for at komme ind i dem, et Indskud, som maa regnes at være tabt for den paagældende, Lejligheder, der er bygget i en langt dyrere Periode end den nuværende, og jeg maa føje til, at Tilstanden i dette Øjeblik i København er den, at Tusinder af Lejligheder vilde kunne faa Lejere, hvis Lejen laa paa det gamle Lejeniveau. Jeg vil i denne Forbindelse ogsaa fremdrage en anden Ting, nemlig om det overhovedet vil være muligt ret meget længere at opretholde Boligrestriktionerne, som medfører, at der er Forbud mod Indflytning til Byerne. Er det overhovedet forsvarligt at opretholde dette Forbud ret meget længere?

Inden vi fra vor Side giver vort endelige Tilsagn til denne Forhøjelse af Summen, vil jeg gerne, at vi i Udvalget faar nogle Oplysninger om, hvorledes hele dette Forhold ligger. I den Forbindelse vil jeg endnu sige, at den største Interesse, der knytter sig til Boligspørgsmaalet i Øjeblikket, er maaske, om man kan sige, vi snart er kommet dertil, at Omkostningerne ved Tilvejebringelsen af de nye Boliger er kommet saa langt ned, at det Lejeniveau, der svarer dertil, er ved at ligge paa Højde med det gamle Lejeniveau.

Der er efter min Mening to Ting, der her øver Indflydelse. Det ene er Materialepriserne. Vi ved, at Pristallet for Byggematerialer ligger oppe omkring 238, altsaa langt over andre Pristal. Vi ved, at der i de senere Aar har været Priser paa Mursten, som utvivlsomt er opretholdt gennem Prisaftaler, Priser, som i allerhøjeste Grad har virket hemmende og været til stor Ulykke for Byggeriet her i Landet. Maaske er Forholdene lidt anderledes nu paa dette Omraade, men for Cementens Vedkommende er Stillingen endnu i Dag den, at der ikke er noget som helst rimeligt Forhold mellem paa den ene Side Brændsels- og Arbejdspriserne og paa den anden Side de Priser, som man tager for Cementen, og jeg tror, der er Grund til at beklage, at Andels-cementfabrikken ikke har formaaet at øve den Mission, den her havde. Her er altsaa et Punkt, hvor det Spørgsmaal rejser sig, om Staten ikke maa søge at

øve Indflydelse paa Priser, som endnu ikke er kommet saa langt ned, som de burde.

Men ogsaa et andet Forhold vil være afgørende for, om Omkostnings-Niveauet snart kan svare til det gamle Leje-Niveau. Det er Spørgsmaalet om Skat paa Nybygninger, om det dog ikke skulde være muligt at faa gennemført et Lovforslag om Skattefritagelser for det, der er bygget i disse dyre Aar, og en Skattefritagelse for alt fremtidigt Byggeri. Herigennem vil Leje-Niveauet kunne sænkes. Jeg tror, man kan sige i dette Øjeblik, at afgørende for, om vi kan komme ned til det gamle Leje-Niveau, vil disse to Ting være: Materialepriserne Nedsættelse og Skattefritagelser for Nybygninger.

Der tales fra forskellig Side om, om man nu ikke snart kommer ud i et Boligkrak. Jeg skal ikke benægte, at en saadan Mulighed er til Stede, jeg er maaske endogsaa tilbøjelig til at sige, at visse Sammenbrud vil være sandsynlige i de kommende Tider paa det Omraade. Men det er i denne Forbindelse af Interesse, at dette Spørgsmaal om et eventuelt Boligkrak ikke i nogen Maade staar i Forbindelse med Spørgsmaalet om Nyopførelser. Et saadant eventuelt Sammenbrud vil staa i Forbindelse med Nedskrivningen af de Bygninger, der opførtes i Aarene 1922—24 under den Boligfondsløve, som da var gældende. Det vil være et Spørgsmaal, der ogsaa kommer til at berøre Staten, idet den vel ikke kan undgaa at komme til at bære Tab paa det Omraade.

Med Hensyn til dette Forslag ser vi altsaa, hvor meget der taler for, at Beløbet her forhøjes, men forinden vi giver Tilsagn herom, ønsker vi at faa Klarhed paa de Spørgsmaal, jeg her har berørt.

Saa skal jeg til Slut omtale Afsnit V om ekstraordinær Kriseafgift paa Formue. Efter Forslaget skal der ved en Kriseafgift paa Formuer tilvejebringes 24 Mill. Kr. til at dække de Tilskud, som Lovforslaget i øvrigt kræver. Man vil have lagt Mærke til af de Bemærkninger, jeg har fremsat her, at en meget betydelig Del af denne Sum vil der ikke være Brug for til Tilskud, som vi kan give vor Tilslutning. Det vil for vort Vedkommende ikke sige, at vi afviser en Forhandling om Ændring af vor Formuebeskatning, men vi kan ikke deltage i en saadan Forhandling ud fra det Synspunkt, som fortrinsvis er anlagt i det foreliggende Lovforslag om denne Formueafgift som en Skatteforhøjelse. Vi